

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การมอบอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการให้รัฐมนตรี

ช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานกรรมการอำนวยการคุรุสภา

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีหนังสือที่ ศธ ๐๒๐๔/๖๑๕๖ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในฐานะประธานกรรมการอำนวยการคุรุสภา ประสงค์จะมอบอำนาจให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการปฏิบัติหน้าที่เป็นประธานกรรมการอำนวยการคุรุสภาแทนกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาแล้ว เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช ๒๔๘๘ มาตรา ๘ ทวิ ได้บัญญัติให้มีสำนักเลขาธิการคุรุสภาโดยมีเลขาธิการคุรุสภาเป็นผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา และบริหารกิจการของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ขึ้นตรงต่อประธานกรรมการอำนวยการคุรุสภา ประกอบกับมาตรา ๗ บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานกรรมการอำนวยการคุรุสภา นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาก็เคยได้ให้ความเห็นไว้ว่า “คุรุสภาได้จัดตั้งขึ้นในกระทรวงศึกษาธิการ โดยบทบัญญัติมีอำนาจและหน้าที่ให้ความเห็นแก่กระทรวงศึกษาธิการในเรื่องจัดการศึกษาโดยทั่วไป เป็นสภาของผู้ประกอบวิชาชีพครู ทำหน้าที่พิทักษ์ รักษาผลประโยชน์ของครู ซึ่งเป็นสมาชิกควบคุมสอดส่องในเรื่องจรรยาบรรณ และวินัยของครู ให้สวัสดิการต่าง ๆ และพัฒนาความรู้แก่สมาชิก ความสัมพันธ์ระหว่างคุรุสภากับรัฐบาลก็คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานกรรมการอำนวยการคุรุสภา และมีอธิบดีทุกกรม และหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมในกระทรวงศึกษาธิการเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง คณะกรรมการอำนวยการเป็นผู้ใช้อำนาจและปฏิบัติหน้าที่ของคุรุสภา และให้มีสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาซึ่งมีหน้าที่หลายอย่างตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘ ทวิ ซึ่งแสดงว่ากระทรวงศึกษาธิการสามารถกำกับหรือควบคุมโดยทั่วไปซึ่งการบริหารงานได้ ดังนั้น คุรุสภาจึงเป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘”

โดยที่พระราชบัญญัติครู พุทธศักราช ๒๔๘๘ ไม่มีบทบัญญัติมาตราใดที่ได้บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องการมอบอำนาจของประธานกรรมการอำนวยการคุรุสภาไว้เป็นอย่างอื่นหรือบัญญัติห้ามเรื่องการมอบอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะประธานกรรมการอำนวยการคุรุสภา ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงเห็นว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในฐานะประธานกรรมการอำนวยการคุรุสภา สามารถมอบอำนาจให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการปฏิบัติหน้าที่แทนในฐานะประธานกรรมการอำนวยการคุรุสภาได้

ตามมาตรา ๓๘ (๒) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้กรณีนี้มีปัญหา จึงขอหารือว่าความเห็นของกระทรวงศึกษาธิการข้างต้นถูกต้องหรือไม่ หากไม่ถูกต้อง การมอบอำนาจดังกล่าวจะดำเนินการโดยอาศัยบทบัญญัติของกฎหมายใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวพร้อมทั้งได้ฟังข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวง และคุรุสภา) แล้วเห็นว่า มาตรา ๗^๑ แห่งพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช ๒๔๘๘ บัญญัติให้มีคณะกรรมการอำนวยการคุรุสภา ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธาน และบุคคลอื่น ๆ เป็นกรรมการ โดยมีเลขาธิการคุรุสภาเป็นกรรมการและเลขานุการ การที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการไปดำรงตำแหน่งประธานกรรมการอำนวยการคุรุสภาย่อมเป็นการไปปฏิบัติหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้รัฐมนตรีไปปฏิบัติ การไปปฏิบัติหน้าที่นั้นจึงเป็นการไปปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างหนึ่งซึ่งต้องปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย และเมื่อพิจารณาอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการคุรุสภาตามมาตรา ๑๐^๒ จะเห็นได้ว่า คณะกรรมการเป็นผู้ใช้อำนาจและปฏิบัติหน้าที่ของคุรุสภาตามมาตรา ๖^๓ กรณีจึงอยู่ในข่ายแห่งกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินในอันที่จะมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนได้ ตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา ๓๘^๔ ว่าถ้ากฎหมายในเรื่องนั้นมีได้

๑ มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการอำนวยการคุรุสภา ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นรองประธาน อธิบดีทุกกรมและหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมในกระทรวงศึกษาธิการเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และครุตามมาตรา ๒๔ ซึ่งได้รับเลือกตั้งจากสมาชิกคุรุสภาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คุรุสภาประกาศกำหนดจำนวนสิบคนเป็นกรรมการ และให้เลขาธิการคุรุสภาเป็นกรรมการและเลขานุการ

๑ล๑

๑ล๑

๒ มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการอำนวยการเป็นผู้ใช้อำนาจ และปฏิบัติหน้าที่ของคุรุสภาตามมาตรา ๖ และจะแต่งตั้งอนุกรรมการ หรือมอบหมายให้กรรมการอำนวยการคนหนึ่งคนใดไปทำการใด ๆ แทนก็ได้

๓ มาตรา ๖ คุรุสภามีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความเห็นแก่กระทรวงศึกษาธิการในเรื่องการจัดการศึกษาโดยทั่วไป หลักสูตร แบบเรียน อุปกรณ์ประกอบการเรียน การสอน การฝึกอบรม การวัดผลและประเมินผลการศึกษา การนิเทศการศึกษาและเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการศึกษา

(๒) ควบคุมและสอดส่องจรรยา มารยาท และวินัยของครู พิจารณาโทษครูผู้ประพฤติผิด และพิจารณาคำร้องทุกข์ของครู

(๓) พิจารณาสัทธิของครูภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด

(๔) ส่งเสริมให้ครูได้รับสวัสดิการต่าง ๆ ตามสมควร

(๕) พัฒนาความรู้ ความสามารถ คุณภาพและประสิทธิภาพของครู

๔ มาตรา ๓๘ อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินการอื่นที่ผู้ดำรงตำแหน่งจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมีได้

กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่นหรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นย่อมมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่กำหนดไว้ปฏิบัติราชการแทนได้ และเมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช ๒๔๘๘ แล้วปรากฏว่าได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่นหรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจึงอาจมอบอำนาจให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงปลัดกระทรวง อธิบดี หรือหัวหน้าส่วนราชการ ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการเป็นประธานกรรมการอำนวยการคุรุสภาแทนตนได้โดยทำเป็นหนังสือ

อนึ่ง การให้ความเห็นดังกล่าวนี้จะไม่เป็นการขัดหรือแย้งกับความเห็นที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) เคยให้ความเห็นไว้^๔ เนื่องจากการให้ความเห็นในคนละประเด็นกัน โดยกรณีนั้นเป็นการให้ความเห็นว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการไม่มีอำนาจและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติครูฯ ที่จะกำกับโดยทั่วไปหรือควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการขององค์การคำของคุรุสภา จึงทำให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการไม่มีอำนาจที่จะมอบให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการปฏิบัติราชการแทนได้

(ลงชื่อ) ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์

(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๕๔

กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นอาจมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทนได้ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอาจมอบอำนาจให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ปลัดกระทรวง อธิบดี หรือหัวหน้าส่วนราชการซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

ฯลฯ

ฯลฯ

การมอบอำนาจตามมาตรานี้ให้ทำเป็นหนังสือ

ฯลฯ

ฯลฯ

๔บันทึก เรื่อง การมอบอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการให้แก่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการปฏิบัติราชการแทนตามพระราชบัญญัติครูพุทธศักราช ๒๔๘๘ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๖๐๑/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๒